

Форма № Н-9.02

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Центр заочної форми навчання
Кафедра фінансів

Допущено до захисту

Завідувач кафедри _____
(підпис)

Баранова В.Г.
“ ____ ” _____ 20__ року

Дипломна робота

магістра

**з теми: «Державне фінансування соціальних гарантій
населення України»**

Виконав:
студентка групи М6
спеціальності фінанси
Кітлар Н.О.

Керівник
д.е.н., професор
Баранова В.Г.

Рецензент _____
(прізвище та ініціали)

ОДЕСА - 2015 року

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ	
1.1. Сутність соціальних гарантій населення та їх правове забезпечення в Україні	7
1.2. Еволюція розвитку системи фінансування соціальних гарантій	15
1.3. Система фінансування соціальних гарантій населення	23
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ В УКРАЇНІ	
2.1. Організаційна структура функціонування системи соціальних гарантій	33
2.2. Аналіз динаміки фінансування соціальних гарантій населення	36
2.3. Чинники, які впливають на фінансування системи соціальних гарантій	54
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ В УКРАЇНІ	
3.1. Імплементация зарубіжного досвіду щодо фінансування соціальних гарантій населення	64
3.2. Методичні рекомендації щодо прогнозування фінансування системи соціальних гарантій	72
3.3. Стратегічні орієнтири вдосконалення системи соціальних гарантій	77
ВИСНОВКИ	86
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	91

ВСТУП

Актуальність теми. Необхідність забезпечення громадян країни належним рівнем суспільних послуг вимагають побудови ефективної системи соціальних гарантій населення. Україна є державою, якій притаманні перехідні процеси в економічній системі. Відповідно до економічного стану та устрою країни, нею здійснюється фінансування соціальних гарантій. Більшість з них мають загальнодержавне значення. Безумовно, основним джерелом виступають кошти, передбачені державним бюджетом України - основним фінансовим планом країни. У їх використанні нагромадилися серйозні проблеми: вимагає перегляду процес планування видатків на фінансування соціальних гарантій населення, необхідним є їх упорядкування, визначення обсягу видатків бюджету на основі мінімальних державних соціальних стандартів послуг, розв'язання суперечностей, пов'язаних із фінансуванням делегованих державою повноважень органам місцевого самоврядування у сфері надання соціальних гарантій населенню, вдосконалення системи соціальних пільг, що надаються різним категоріям населення відповідно до чинного законодавства, розв'язання проблеми оцінки ефективності та результативності фінансування окремих соціальних програм.

Кожному громадянину потрібні соціально-економічні гарантії, закріплені законодавчо. В іншому випадку не можна досягти соціального миру між населенням, державою і підприємцями, а отже, і економічної стабільності в країні. Соціальні гарантії мають здійснюватися за трьома основними напрямками. Перший полягає в тому, що держава повинна гарантувати кожному громадянину, зайнятому трудовою діяльністю, нормальний рівень добробуту через мінімальний рівень заробітної плати, її індексацію, помірні податки і невтручання у підприємницьку діяльність.

Другий напрям – це задоволення так званих пріоритетних потреб суспільства, які держава не може довірити кожному громадянину самотійно. До них належать потреби здобуття загальної освіти, виховання дітей і

підлітків, проведення культурно-освітньої роботи, організація охорони здоров'я і розвитку фізичної культури членів суспільства. Держава законодавчо гарантує задоволення перелічених потреб за рахунок бюджету, в мінімально достатніх розмірах, у формі безплатних послуг. Співвідношення таких послуг завжди мусить поєднуватися з розміром стягуваних з громадян прямих і непрямих податків. Це також є умовою соціальних гарантій.

Третій напрям має на меті вирівнювання рівня життя окремих груп населення, недостатня забезпеченість яких пов'язана переважно з причинами, що не залежать від їхніх трудових зусиль. Такими причинами можуть бути підвищене навантаження утриманців на працездатних; стан здоров'я; вік; втрата роботи; кризові явища в економіці. У цьому випадку формами задоволення відповідних потреб можуть бути пенсії, допомога, стипендії, грошові виплати, їхня індексація, матеріальна допомога, пільги з податків, платежів і послуг. Наведені форми соціальних гарантій сприяють тому, що стають можливими підтримання життєвого рівня, а також розвиток здібності людини незалежно від її матеріального становища, рівня її заробітної плати і впливу економічних та інших зовнішніх факторів по відношенню до громадян.

Ключовою проблемою формування системи соціальних гарантій населення України є пошук додаткових джерел їх фінансування, передусім, залучення позабюджетних коштів. Перш за все ця проблема повинна вирішуватися не через збільшення їх фінансування за рахунок державних коштів, а шляхом трансформації політики доходів громадян. Від політики встановлення розгалуженої системи державних соціальних гарантій необхідно поступово переходити до політики, спрямованої на зростання індивідуальних доходів громадян, за якої кожна працююча людина може за рахунок власних коштів забезпечити себе необхідними соціальними послугами. Для України в цьому процесі орієнтиром може бути перегляд соціальної політики.

Питанням державного фінансування соціальних гарантій населення приділяють увагу в своїх працях Андрущенко В., Буковинський С., Василик О., Величко О, Геєць В., Кириленко О., Ковальчук Т., Кравченко В., Лібанова Е.,

Луніна І., Опарін В., Полозенко Д., Слухай С., Федосов В., Чугунов І. та інші; у Росії – в працях Бабун Р., Вінслава Ю., Ілліна І., Лексина В., Мухетдинові Н., Резникова Л., Роїк В., Шаронової А., Швецова А.

Разом з тим залишається низка малодосліджених питань, серед яких вкажемо на визначення критеріїв достатності фінансування соціальних гарантій, впорядкованість системи пілг, критерій «соціальної справедливості» та інше.

Мета і завдання дослідження. Метою магістерської роботи є розробка практично орієнтованих рекомендацій щодо вдосконалення державного фінансування соціальних гарантій.

Для досягнення вказаної мети автором було визначено такі завдання:

- дослідити теоретичні засади функціонування системи державного фінансування соціальних гарантій;
- виявити та проаналізувати вплив економічної системи держави на забезпечення соціальних гарантій населення;
- проаналізувати процеси розвитку системи соціальних гарантій населення в Україні;
- розглянути динаміку фінансування соціальних гарантій населення України;
- визначити основні чинники , які впливають на фінансування системи соціальних гарантій;
- сформулювати практичні рекомендації правового характеру, які б сприяли підвищенню ефективності фінансування систем соціального захисту.

Об'єктом дослідження є процес фінансування соціальних гарантій населення.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні положення щодо державного фінансування соціальних гарантій населення України .

Інформаційною базою є: законодавчі та нормативні акти з питань фінансування соціальних гарантій, монографічні дослідження, експертні висновки, періодична економічна література, статистичні звіти та інтернет ресурси.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у подальшому розвитку теоретичних і практичних основ державного фінансування соціальних гарантій населення, виявленні шляхів підвищення ефективності залучення та використання фінансових ресурсів держави для забезпечення соціальних гарантій.

Структура роботи. Магістерська робота складається із: вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури. Загальний обсяг роботи становить 96 сторінок, із них сторінок 88 основного тексту. Робота містить 9 таблиць та 16 рисунків, список використаних джерел містить 59 найменувань.

ВИСНОВКИ

Проведене теоретичне дослідження сутності та процесів фінансування системи соціальних гарантій дозволило зробити висновки теоретичного та практичного змісту.

У ході теоретичних досліджень з'ясовано, що державні соціальні гарантії – це встановлені законами мінімальні розміри оплати праці, доходів громадян, пенсійного забезпечення, соціальної допомоги, розміри інших видів соціальних виплат, встановлені законами та іншими нормативно-правовими актами, які забезпечують рівень життя не нижчий від прожиткового мінімуму. Соціальні гарантії забезпечує суспільство в особі спеціальних державних органів, профспілок, громадських організацій. Лише законами, а не підзаконними нормативними актами визначають: 1) мінімальний розмір заробітної плати; 2) мінімальний розмір пенсії за віком; 3) неоподатковуваний мінімум доходів громадян; 4) величина порогу індексації грошових доходів громадян; 5) пільги щодо оплати житлово-комунальних, транспортних послуг і послуг зв'язку та критерії їх надання.

Фінансове забезпечення соціальних гарантій передбачає використання багатьох джерел фінансування, його основу формують ресурси держави. Бюджетне забезпечення може здійснюватися шляхом фінансування установ і організацій соціальної сфери або шляхом безпосереднього надання соціальної допомоги населенню. Забезпечення соціальних гарантій, пов'язане з наданням соціальних послуг через установи соціальної інфраструктури, передбачає використання таких форм бюджетного фінансування: кошторисне фінансування, державне субсидювання, бюджетні інвестиції та кредити. Визначено, що важливою проблемою є створення механізму фінансування соціальних потреб за рахунок позабюджетних коштів, а саме коштів підприємницьких структур. Підприємство за рахунок своїх доходів формує соціальну інфраструктуру, що дає змогу максимально задовольнити матеріальні й духовні потреби його працівників. Таким чином частково зніметься навантаження на місцеві й державний бюджети. Іншим джерелом

фінансового забезпечення соціальної інфраструктури є страхування — пенсійне, медичне, а також у разі безробіття та від нещасного випадку на виробництві.

У роботі проаналізовано фінансування системи соціальних гарантій в Україні. Видатки на соціальні гарантії становлять значну частку сукупних видатків Державного бюджету України. Розглянуто динаміку фінансування соціальних гарантій населення і визначено, що питома вага соціальних видатків збільшувалася у період з 2008 р. по 2013 р., а в наступні роки спостерігається тенденція до зменшення. Причиною стало зменшення видатків на дотації для виплати пенсій, надбавок і підвищень до пенсій, призначених за різними пенсійними програмами, та покриття дефіциту коштів Пенсійного фонду України за рахунок того, що пенсійні виплати в Автономній Республіці Крим і м. Севастополі не проводилися, а у Донецькій та Луганській областях було частково здійснення усіх видів фінансових операцій, операцій з приймання/виплати переказу коштів у населених пунктах, які не контролюються українською владою.

У результаті дослідження динаміки змін державних соціальних стандартів та гарантій виявлено, що у 2015 році відбулося підвищення рівня прожиткового мінімуму на 11,5%, зростання мінімальної заробітної плати до 1378 грн. та мінімальної пенсійної виплати до 1074 грн. Але через девальвацією гривні в умовах зниження валютних надходжень, військовий конфлікт на сході України, процес приведення тарифів у сфері житлово-комунального господарства до рівня покриття їх собівартості у 2014 році вагомість фінансування соціальних гарантів знизилася.

Дослідивши співвідношення темпів зростання прожиткового мінімуму та індексу споживчих цін доведено, що підвищення обсягів мінімальної заробітної плати не може перекрити рівень інфляції, а збільшення мінімальної пенсії населення не відчує. Проведений порівняльний аналіз динаміки мінімальної заробітної плати та середньої заробітної плати за 2008-2015рр. в Україні, показав, що середня заробітна плата зростає значно швидшими

темпами, ніж мінімальна. Це є свідченням неефективності боротьби з бідністю та подолання соціальної нерівності.

Також виявлено, що впродовж 2009-2015 роках в Пенсійному фонді відбувається стрімке зростання дефіциту, який покривається за рахунок бюджетних коштів, які, в свою чергу, могли піти на збільшення фінансування освіти, охорони здоров'я, духовного та фізичного розвитку та соціального забезпечення.

Поряд з бюджетними коштами важливим джерелом формування матеріального добробуту непрацездатних громадян залишаються фінансові ресурси позабюджетних фондів соціального страхування.

В результаті аналізу фінансування соціальних гарантій можемо зробити висновки, що в Україні діє розвинена система фінансового забезпечення соціальних гарантій, але фінансування знаходиться на недостатньому рівні та не відповідає потребам суспільства.

За допомогою використання одно факторних моделей та моделі регресійного аналізу визначено, що на фінансування соціальних гарантій здійснюють вплив чинники x_1 (ВВП) та x_5 (кількість населення). Інші чинники не впливають на стан такого фінансування. Тому необхідним є застосування заходів щодо зростання ВВП та зменшення пільг населенню, адже власно кількість населення не впливає на розмір фінансування соціальних гарантій, а вплив здійснює система пільг, що надається населенню.

У роботі сформульовано практичні рекомендації, які б сприяли підвищенню ефективності фінансування системи соціального захисту. До таких рекомендацій відносяться наступні:

- потрібно змінити методику визначення розміру прожиткового мінімуму та прискорити прийняття Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження наборів продуктів харчування, наборів непродовольчих товарів та наборів послуг для основних соціальних і демографічних груп»;
- удосконалити нормативно-правову базу для формування багаторівневої пенсійної системи, яку почала формувати Україна з

прийняттям Законів України “ Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування ” і “ Про недержавне пенсійне забезпечення ” (2003);

- покращити державне регулювання й посилення ролі органів місцевого самоврядування стосовно реформування системи соціального захисту та створення спеціальних соціальних програм соціального захисту;
- з метою забезпечення соціально–економічного обґрунтування визначення прожиткового мінімуму на одну особу та для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення, розглянути доцільність розробки Закону України «Про споживчий кошик»;
- відповідно до змін до Закону «Про прожитковий мінімум» від 12.02.2008 щодо оприлюднення розрахунків фактичного розміру прожиткового мінімуму до Закону України «Про інформацію» забезпечити інформаційну прозорість моніторингу фактичного розміру прожиткового мінімуму у спосіб широкого оприлюднення щомісячних результатів розрахунків такого розміру та забезпечення можливості його коригування залежно від показників рівня життя в Україні;
- розглянути доцільність врахування регіональних відмінностей при формуванні прожиткового мінімуму;
- з огляду на обмеженість бюджетних можливостей поточного періоду, що унеможливорює використання в бюджетному плануванні «реального» прожиткового мінімуму, провести інвентаризацію соціальних видатків та програм, наявних ресурсів і резервів, визначити конкретні терміни можливого впровадження;
- розширити і розвинути сфери дії соціального страхування, не зводячи його тільки до часткової компенсації втрачених основних джерел доходів у формі виплат, але й надаючи профілактичні послуги і розробляючи реабілітаційні заходи;
- доповнити діючу систему соціального страхування новими видами – страхування професійних і регіональних пенсій для забезпечення існуючих видів дострокових пенсій; страхування по догляду для різних категорій

населення, які потребують регулярної і систематичної допомоги на дому (пенсіонерів, інвалідів);

- посилити адресності всіх видів соціальної підтримки через: а) переведення всіх програм соціальної допомоги на адресну основу, за винятком допомоги при народженні дитини, інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам; б) урахування фактичної нужденності при наданні всіх видів пільг (окрім пільг для осіб, які мають виняткові заслуги перед Батьківщиною); в) відхід від надання пільг за професійною ознакою при одночасному адекватному підвищенні рівня доходів;

- підвищити ефективність управлінських рішень у системі надання соціальної підтримки;

- створити прийнятної для ефективного управління бази даних одержувачів усіх видів соціальної підтримки, єдиного інформаційного середовища для органів Міністерства соціальної політики України, Пенсійного фонду, Державної фіскальної служби, МВС;

- впровадити систему моніторингу, оцінки та соціального аудиту програм соціальної підтримки;

- удосконалити інститут соціальної інспекції через розширення завдань і функцій соціальних інспекторів, а саме: а) соціальне супроводження інспектором неблагополучних бідних сімей; б) упровадження системи оцінювання ступеня задоволеності клієнтів і ступеня ефективності наданої допомоги; в) забезпечення зворотного зв'язку між клієнтами і органами, які надають соціальну допомогу; г) упровадження моніторингу осіб, які претендують на підтримку шляхом розробки інструменту оцінки клієнтів і його застосування до тих, хто обманом претендує на підтримку;

- посилити фінансування системи соціального захисту шляхом залучення коштів громадян і бізнесу, благодійних суспільних фондів і організацій.

Вважаємо, що пропоновані заходи будуть сприяти підвищенню ефективності фінансуванні системи соціальних гарантій населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України Стаття 1/ Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К. : Парлам. вид-во, 996, № 30, ст. 141
2. Загальна декларація прав людини (ООН, 1948) // Права людини. Міжнародні договори України. Декларації, документи. - К., 1992.
3. Концепція соціального забезпечення населення України від 21 грудня 1993 р.// Голос України. -19 січня 1994 р.-№10.
4. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права,// Права людини. Міжнародні договори України, декларації, документи./ Упоряд. Ю. К. Качуренко-2-е вид.- К.: Юрінформ, 1992.
5. Шаптала Н. К. Конституційне право України : [навч. Посіб.] / Шаптала Н. К., Задорожня Г. В. – Запоріжжя : Дике поле, 2012. – 479 с.
6. Закон України «Про державні стандарти та державні соціальні гарантії» № 2017-III від 5 жовтня 2000р. // Відомості Верховної Ради. – 2000. – № 48. – Ст. 409; від 28.12.2007. – ВВР. – 2008. – №5-6, №7-8. Ст. 78. – [<http://zakon.rada.gov.ua>]
7. Закон України "Про прожитковий мінімум"/ Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К. : Парлам. вид-во, 1999, N 38, ст.348
8. Овчарова Н.В. Бюджетне фінансування соціальної сфери // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. – 2009. – №35. – С. 36-40.
9. Василик О.Д. Теорія фінансів: Підручник. - К.: НІОС. - 2000. - 416 с.
10. Суховий Д.І. Основні етапи становлення та розвитку державних соціальних гарантій в Україні // Економіка та держава. - 2011. - № 7. - С. 49-51.
11. Стопчак, А.Ю. Історичні аспекти виникнення та еволюції соціального захисту населення в Україні [Текст] / А. Ю. Стопчак // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2010. – № 1, т. 1. – С. 60-64.

12. Чугунов І. Я. Еволюція розвитку соціальної складової державних фінансів /І. Я. Чугунов, Є. О. Максимчук // Наукові праці НДФІ. – 2007. – Вип. 4. – С. 3-13.

13. Структура комітету з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення [Електронний ресурс] / Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення— Режим доступу: <http://komspip.rada.gov.ua/>

14. Закону України № 108/95-ВР від 24.03.1995 р. "Про оплату праці" Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К. : Парлам. вид-во, 1999, N 38, ст.348

15. Постанова Рахункової палати, Висновки щодо виконання Державного бюджету України за перше півріччя 2015 року від 04.08.2015 № 12-08/488-20285

16. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2014 рік [Електронний ресурс] — Режим доступу : http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/Monitoring%20Quarter%202014/ukr/KV_IV_2014_Monitoring_ukr.pdf – Назва з екрану.

17. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2011 рік [Електронний ресурс] — Режим доступу : http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/BudgetMonitor/KV_IV_2011_Monitoring_ukr.pdf – Назва з екрану.

18. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/>

19. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2010 рік [Електронний ресурс] — Режим доступу : http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/BudgetMonitor/KV_IV_2010_Monitoring_ukr.pdf – Назва з екрану.

20. Динамика ВВП Украины с 2002 по 2015 годы [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://index.minfin.com.ua/index/gdp/>

21. Закон України «Про Державний бюджет України на 2011 рік»
Верховна Рада України; Закон, Бюджет від 23.12.2010 № 2857-VI
22. Закон України «Про Державний бюджет України на 2012 рік»
Верховна Рада України; Закон, Бюджет від 22.12.2011 № 4282-VI
23. Закон України «Про Державний бюджет України на 2013 рік»
Верховна Рада України; Закон, Бюджет від 06.12.2012 № 5515-VI
24. Закон України «Про Державний бюджет України на 2014 рік»
Верховна Рада України; Закон, Бюджет від 16.01.2014 № 719-VII
25. Закон України «Про Державний бюджет України на 2015 рік»
Верховна Рада України; Закон, Бюджет від 28.12.2014 № 80-VIII
26. Сводная таблица индексов инфляции с 2000 по 2015 годы
[Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://index.minfin.com.ua/>
27. Прожиточный минимум в Украине по 2015 год [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://index.minfin.com.ua/>
28. Минимальная зарплата в Украине по 2015 год [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://index.minfin.com.ua/>
29. Динаміка середньомісячної заробітної плати за видами економічної діяльності у 1995-2013 роках [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
30. Динаміка середньомісячної заробітної плати за видами економічної діяльності у 2010-2014 роках [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
31. Інформація про стан виконання Зведеного і Державного бюджетів України за січень-грудень 2009 року [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://minfin.kmu.gov.ua/>
32. Інформація про стан виконання Зведеного і Державного бюджетів України за січень-грудень 2010 року [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://minfin.kmu.gov.ua/>

33. Інформація про стан виконання Зведеного і Державного бюджетів України за січень-грудень 2011 року [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://minfin.kmu.gov.ua/>

34. Інформація про стан виконання Зведеного і Державного бюджетів України за січень-грудень 2012 року [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://minfin.kmu.gov.ua/>

35. Інформація про стан виконання Зведеного і Державного бюджетів України за січень-грудень 2013 року [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://minfin.kmu.gov.ua/>

36. Інформація про стан виконання Зведеного і Державного бюджетів України за січень-грудень 2014 року [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://minfin.kmu.gov.ua/>

37. Закону України "Про внесення зміни в Закон України "Про державну допомогу родинам з дітьми" щодо виплати допомоги при народженні дитини" від 17.03.2011 р. № 3164-VI / Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К. : Парлам. вид-во, №38.

38. Законом України «Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні» від 27.03.2014 р. № 1166-VII /Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К. : Парлам. вид-во, 996, № 30

39. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2012 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/BudgetMonitor/KV_IV_2012_Monitoring_ukr.pdf – Назва з екрану.

40. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2013 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/BudgetMonitor/KV_IV_2013_Monitoring_ukr.pdf – Назва з екрану.

41. Закону України № 108/95-ВР від 24.03.1995 р. "Про оплату праці" Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К. : Парлам. вид-во, 1999, N 38,

ст.348

42. Деріга В.В. Соціальна і гуманітарна політика: Навчальний посібник. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. – 178 с.

43. Моніторинг програми соціального захисту 2014 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.mlsp.gov.ua/>

44. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.social.org.ua>

45. Постанова Рахункової палати, Висновки щодо виконання Державного бюджету України за дев'ять місяців 2015 року від 05.11.2015 № 12-08/781-28046

46. Основні показники ринку праці [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

47. Корнєва П. М. Щодо механізму реалізації принципу справедливості в соціальному забезпеченні в Україні / П. М. Корнєва // Часопис Київського університету права. – 2015. – № 1. – С. 172–175.

48. Указ Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 квітня 2014 року "Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України" / Президент України; Указ від 16.09.2015 № 549/2015

49. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2014 рік / за ред. Квіташвілі О.; МОЗ України, ДУ «УСІСД МОЗ України». – К., 2015. – 460с.

50. Фаріон М. М. Диференціація доходів населення України: сучасні реалії / М.М. Фаріон // Наука й економіка. – 2014. – Вип. 3. – С. 255-261.

51. Дідик С. М. Зарубіжний досвід фінансування соціального захисту населення / С. М. Дідик // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 4. – Т. 1. – С. 127–129.

52. Соціальний захист населення Німеччини [Електронний ресурс] / Юридично-соціальний портал — Режим доступу: <http://www.pilga.in.ua/>

53. Система соціального захисту населення у Франції [Електронний ресурс] / Юридично-соціальний портал — Режим доступу: <http://www.pilga.in.ua/>

54. Коваль О.Я. Реформування пільг і привілеїв в Україні — наближення до європейських стандартів / Коваль О.Я., Тарасенко Л.Л., Яцків Т.Г. — Львів: Галицький друкар, 2009. — 216 с.

55. Дегтяр О.А. Рівень ресурсного забезпечення соціальної сфери в економічно розвинених країнах світу / О.А. Дегтяр // Публічне управління: теорія та практика. — 2013. — Вип.3. — С. 119-124.

56. Бухтіяров О. С. Європейські тенденції фінансування систем соціального забезпечення / О. С. Бухтіров // Наука і правоохорона. — 2014. - № 1. — С.107-110.

57. Фесенко А. М. Дієвість системи соціальних гарантій в Україні: критичний аналіз / А. М. Фесенко, Б. Б. Бондарець // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. Сер. : Соціологія. — 2012. — Т.184, Вип. 172. — С. 106 – 110.

58. Калашнікова Є. Д. Напрями реформування системи соціального захисту в умовах трансформаційних перетворень / Є.Д. Калашнікова, Л. Г. Креховецька // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. — 2011. — Вип. 7(2). — С. 62-68.

59. Балтачєєва Н. А. Стратегія розвитку системи соціального захисту населення в Україні / Н. А. Балтачєєва // Економіка промисловості. - 2012. - № 1-2. - С. 302-309.